



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1838/2019
07.08.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић, Зоране Делибашић, Бранке Дражић и Божицара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Војин Биљич, адвокат из ..., против туженог Града Београда, Секретаријата за привреду Градске управе Града Београда и Градског већа скупштине Града Београда, кога заступа Градско јавно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10970/2016 од 25.10.2018. године, на седници одржаној 07.08.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10970/2016 од 25.10.2018. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 10970/2016 од 25.10.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 47751/10 од 27.04.2016 године у ставу првом и четвртог изреке, тако што се одбија тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде основних права гарантованих Уставом Републике Србије – повреде права личности, исплати износ од 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате, као и да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка.

Обавезује се тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 96.000,00 динара у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 47751/10 од 27.04.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезан тужени Град Београд да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде основних права гарантованих Уставом Републике Србије - повреде права личности, исплати износ од 150.000,00 динара са законском каматом почев од дана пресуђења, до исплате. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца повучена у делу у коме је тражено да

се тужени Град Београд обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде основних права гарантованих Уставом Републике Србије - повреде права личности, поред износа досуђеног ставом првим изреке пресуде, исплати износ од још 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је да је повучена тужба тужиоца у делу у коме је тражено да се тужени Град Београд обавезе да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због незаконитог рада државног органа исплати износ од 600.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења, до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 120.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана када су наступили услови за извршење, до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 10970/2016 од 25.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и четвртм изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права предлажући да се о истој одлучује као изузетно дозвољеној у складу са одредбом члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је закључио да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, будући да је Врховни касациони суд у више одлука изразио став у погледу накнаде материјалне и нематеријалне штете аутоксипревозницима због незаконитог и неправилног рада органа туженог, који се разликује од става израженог у побијеним пресудама, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. Гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 11.11.2005. године поднео захтев за обављање делатности ауто такси превоза путника и доставио све доказе о испуњавању тражених услова. Одлучујући о захтеву тужиоца надлежни орган туженог, Секретаријат за привреду, је поднети захтев одбио уз образложење да нема слободних места за такси возаче. Уставни суд је одлуком У 53/04 од 29.09.2015. године утврдио да члан 6. став 1. тачка 7. Одлуке о ауто-такси превозу није у сагласности са уставом и законом. Тужилац је водио управни спор пред Окружним судом у Београду и пресудама У 2433/06 од 22.02.2007. године и У 1128/07 од 14.09.2007. године наложено је туженом да предмет реши у законском року. По налогу суда Градско веће је 27.12.2007. године донело решење којим је у поновљеном поступку наложило Секретаријату за привреду градске управе Града Београда да донесе одлуку по предлогу тужиоца. У поновљеном поступку Секретаријат за привреду Градске управе Града Београда је решењем од 23.04.2008. године дао тужиоцу сагласност за обављање делатности ауто такси превоза, без испуњења додатних услова, поступајући по препоруци Градског већа и Радне групе. Тужени је оспорио основ и висину тужбеног захтева.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете закључујући да су

испуњени услови из одредби члана 155. и 172. Закона о облигационим односима за одговорност туженог.

Врховни касациони суд налази да се основано наводима ревизије указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је утврђено да на страни туженог има неправилног и незаконитог рада из члана 172. Закона о облигационим односима.

Наиме, након објављивања одлуке Уставног суда I У бр.53/04 којом је оцењено да одредбе Одлуке туженог о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“ бр.12/02, 5/03 и 14/04), којом се ограничава број предузетника који могу обављати делатности превоза такси возилом, нису у сагласности са Уставом и законом, донет је Закон о изменама Закона о превозу путника у друмском саобраћају („Сл. гласник РС“, број 91/05) од 25.10.2005. године, који је ступио на снагу 03.11.2005. године, којим је предвиђено да се брише члан 36. став 4. предметног закона, те је градовима и општинама дозвољено да број такси возила усклађују са годишњим плановима и да уколико је потребно, односно уколико не постоји слободно место предвиђено годишњим планом одбију пријаву за обављање такси делатности. На основу овог закона, тужени је новом Одлуком о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“, број 95/05), поново предвидео ограничење броја ауто-такси превозника на територији Града Београда и прелазним одредбама (члан 43. одлуке) прописао да ће се поступци по пријави за упис у регистар за обављање такси превоза који су започети, а по којима није било донето решење до почетка примене овог прописа, наставити по одредбама ове одлуке. Ова Одлука није била предмет оцене Уставног суда. У конкретном случају у време подношења пријаве тужиоца 11.11.2005.године, већ се примењивао Закон о измени закона о превозу путника у друмском саобраћају („Службени гласник РС“ бр. 91/05), а Одлука туженог о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“ бр.12/02, 5/03 и 14/04), престала је да важи ступањем на снагу Одлуке о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“, број 95/05), због чега је решењем органа туженог од 01.02.2007. године, одбијена пријава тужиоца из разлога што не постоји слободно место за такси возило предвиђено Програмом потреба за такси превозом. С обзиром на наведено, органи туженог су поступали у складу са прописима који су важили у време доношења спорног решења, због чега нема неправилног, односно незаконитог поступања у раду органа ни одговорности туженог за потраживану штету по том основу.

Врховни касациони суд налази да одлука Уставног суда I У 53/04 којом је утврђена неуставност Одлуке о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“ бр.12/02, 5/03, 14/04), не садржи одредбу која предвиђа да ће се последице примене неуставне одлуке отклонити накнадом штете лицима чија су права повређена појединачним актом, у смислу члана 58. тада важећег Закона у поступку пред Уставним судом и правним дејством његових одлука („Сл. гласник РС“, бр.32/91, 67/93, 101/2005). Имајући у виду да је чланом 51. став 1. истог закона било прописано да кад Уставни суд утврди да пропис или општи акт није у сагласности са Уставом, тај пропис или општи акт престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Сл. гласнику Републике Србије“, а ти прописи и други акти, неће се примењивати од дана објављивања одлуке Уставног суда, ако из одлуке произлази да су ти прописи и други општи акти несагласни Уставу или закону, како је то прописано чланом 56. став 2. истог закона.

По оцени Врховног касационог суда, органи туженог одлучујући о пријави тужиоца нису могли да примене прописе, односно Одлуку о ауто-такси превозу, у ситуацији кад је за поједине одредбе, битне за одлучивање о пријави тужиоца, Одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом и Законом. То значи да су органи туженог применили важеће прописе, односно Закон о изменама

закона о превозу путника у друмском саобраћају („Сл. гласник РС“, број 91/05) са почетком примене од 03.11.2005. године, којим су брисане одредбе о забрани ограничавања броја ауто-такси превоза, а на основу ког закона је донета и нова Одлука о ауто-такси превозу („Сл. лист Града Београда“, број 95/05), која није била предмет оцене Уставног суда.

Такође, како је тужиоцу решењем органа туженог од 23.04.2008. године, којим је спојено одлучивање о захтеву за обављање делатности аутотакси превоза од 11.11.2005. године и захтеву за измену појединачног акта од 20.04.2006. године, било одобрено обављање делатности ауто-такси превоза као самосталном предузетнику, по препоруци Градског већа и Радне групе, чиме је отклоњена последица евентуално неправилних појединачних аката туженог, то не постоји одговорност туженог за потраживану нематеријалну штету из разлога што тужилац није могао да обавља такси делатност, због чега нема незаконитог рада органа туженог у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, што би био основ за накнаду штете из члана 200. истог закона. Осим тога, чињеница дугог трајања управног поступка не значи да је рад органа незаконит и неправилан, тако да нема основа да се тужени обавезе да тужиоцу накнади штету због повреде основних права гарантованих Уставом Републике Србије – повреде права личности, а све због немогућности обављања ауто-такси превоза.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1, 154. и 162. Закона о парничном поступку, имајући у виду успех странака у спору, те да је тужени био заступан од Градског јавног правобранилаштва, тако да је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове поступка и то за састав два поднеска по 6.000,00 динара, за заступање на пет одржаних рочишта износ по 7.500,00 динара приступ на пет неодржаних рочишта по 4.500,00 динара и састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, укупно 96.000,00 динара, а који трошкови су одмерени применом адвокатске тарифе, те је одлучено као у ставу трећем изреке.

Будући да трошкови састава одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда нису били нужни и неопходни за вођење ове парнице, то је захтев за накнаду ових трошкова неоснован, због чега је применом члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП, одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић